

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Аудит систем цивільної безпеки»**

Ступінь освіти	Магістр
Спеціальності	184, 183, 185, та ін.
Тривалість викладання	3,4 чверть
Заняття:	3 години на тиждень
Лекції	2 години на тиждень
Практичні	1 година на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Аудит систем цивільної безпеки»

Інформація про викладача

	Чеберячко Сергій Іванович, професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки, доктор технічних наук за спеціальністю 05.26.01. - Охорона праці
	Персональна сторінка https://aop.nmu.org.ua/ua/spivrob_kaf/prepods/cheberiyachkos/
	E-mail: cheberiyachko.s.i@nmu.one

Анотація до курсу

Програма дисципліни «Аудит системи цивільної безпеки» вміщує навчальний матеріал, який обґрунтовує необхідність незалежної оцінки стану охорони праці та промислової безпеки на підприємстві, для визначення працездатності устаткування, можливості підприємства забезпечити безпечні умови праці та безаварійне виробництво. Аудит не є контролюючим заходом, а ставить за мету об'єктивно й неупереджено (нейтрально) з'ясувати фактичний стан цивільної безпеки на даному виробництві. Виявити існуючі порушення та відхилення, знайти доступні та ефективні рішення для уникнення можливих ризиків, пов'язаних з порушенням нормативних вимог, запобігання нещасних випадків на виробництві та штрафних

санкцій з боку наглядових органів під час перевірок стану охорони праці та безпеки промислового виробництва.

Мета дисципліни

Мета дисципліни – сформувати у здобувачів освіти необхідну теоретичну базу про аудит для подальшої інноваційної діяльності (у підприємницькому та загальноекономічному і соціальному плані), про цілі аудиту та про загальні теоретичні і методичні підходи до організації аудиту, навчити здобувачів освіти самостійно добувати знання з даної дисципліни внаслідок високого ризику знецінення інформації, із-за постійних змін у законодавстві, узагальнювати літературу за темою роботи, розвивати інтелект та уміння аналізувати, класифікувати, порівнювати, робити висновки та аналогії, формувати культуру мовлення, чіткість та точність думки.

Завдання курсу

- опанувати теоретичні основи управління ризиком на підприємствах;
- засвоїти основи проведення технологічного аудиту, складові частини аудиту (перевірки) пожежної та техногенної безпеки об'єкту;
- визначати небезпечні фактори в технологіях та технологічні параметри, що впливають на пожежну та техногенну небезпеку процесів та виробництв;
- засвоїти методику проведення аудиту пожежної та техногенної безпеки промислових та сільськогосподарських виробництв.

Результати навчання:

Після вивчення дисципліни студент зможе:

- Знати професійну термінологію з цивільної безпеки.
- Використовуючи технологічний регламент, технологічну схему та технологічну частину проекту оцінити стан цивільної безпеки процесу, виробництва.
- Вміти обґрунтовувати методи вирішення завдань і проблем цивільної безпеки.
- Вміти проводити критичний аналіз стану безпеки праці.
- Робити висновки про ступінь небезпеки технологічного процесу, виробництва.
- Вміти використовувати для перевірки основи підходи з оцінки ризиків.
- Проводити аудит (перевірку) технологічної частини проекту з цивільної та техногенної безпеки.
- Застосовувати вимоги нормативних документів з питань забезпечення об'єктів протипожежними будівельними конструкціями.
- Кваліфіковано рекомендувати технічні рішення щодо підвищення безпеки праці.

Структура курсу

Тиждень	Лекції	Вид занять	Матеріали
1	Міжнародні норми в галузі аудиту цивільної безпеки	лекція	3, стор. 25 - 43
2	Аудиторська діяльність; стандарти аудиту; аудиторський висновок та інші	лекція	6

	офіційні документи; обов'язки суб'єктів господарювання при проведенні аудиту		
3	Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці, які діють на рівні міжнародної спільноти та міжнародних організацій	лекція	7, стор. 45 - 66
4	Організаційні принципи системи управління ризиками. Критерії оцінки рівнів виробничого ризику. Визначення критеріїв оцінки рівня безпеки обладнання. Оцінка ризику планованої діяльності	лекція	4, стор. 42-57
5	Теоретичні основи впливу надійності технічних систем на ризики виробничих об'єктів	лекція	1, стор 54 - 74
6	Принципи, порядок та методи аудиту (принципи аудиторської діяльності, управління програмами аудиту, управління аудитом, невідповідності).	лекція	9
7	Форми аудиту з промислової безпеки і охорони праці. Об'єкти аудиту	лекція	10
8	Порядок проведення аудиту з промислової безпеки і охорони праці	лекція	9
9	Ефективність аудиту в сфері праці	лекція	7, 8
10	Особливості аудиту з пожежної і техногенної безпеки електротехнічного обладнання	лекція	2
11	Визначення ефективності заходів і засобів профілактики виробничого травматизму і професійної захворюваності	лекція	5
12	Загальна оцінка соціальної та соціально-економічної ефективності охорони праці	лекція	5, 6
13	Стимулювання охорони праці та заохочення працівників до створення безпечних і здорових умов праці.	лекція	7
14	Ідентифікація безпеки об'єктів підвищеної небезпеки.	лекція	1
2	Міжнародні стандарти серії ISO 9001	практика	8
4	Нормативно-правова база аудиту	практика	8
6	Карти форми, опитувальні листи аудиту	практика	8
8	Аудит монтажу та експлуатації системам безпеки машин	практика	8
10	Особливості аудиту (перевірки) автоматичних систем газового обладнання	практика	8
12	Особливості аудиту (перевірки) автоматичних систем водяного (пінного)	практика	8

	пожежогасіння.		
14	Розрахунки ймовірності заподіяння збитку здоров'ю	практика	8

Самостійна робота (особистісно-орієнтована з елементами дистанційної освіти).

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Ofic365, використання дистанційної платформи (<https://do.nmu.org.ua/>).

Використовуються лабораторна й інструментальна база кафедри охорони праці та цивільної безпеки, а також комп'ютерне та мультимедійне обладнання, дистанційна платформа Moodle.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі **поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів. Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання** під час виконання комплексної контрольної роботи.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
100 балів	100 балів	Середньозважена, максимально 100 балів

Теоретична частина оцінюється за результатами тестування за кожною темою.

Практична частина оцінюється шляхом захисту індивідуального завдання за темою практичних робіт в кінці курсу або за результатами поточного контролю виконання індивідуальних завдань.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" <http://surl.li/alvis>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика. Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365 та відвідування групи в Teams. Робота з відповідним матеріалом до розміщенням

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Основи гірничорятувальної справи» (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання стосовно курсу мають надсилатися на електронну пошту викладача або до групи в Teams.

7.3. Політика щодо перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації, це саме стосується і колоквиумів. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

8 Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Михайлюк О.П., Олійник В.В., Михайлюк А.О. Ідентифікація об'єктів підвищеної небезпеки. Навчально-методичний посібник – Харків: УЦЗУ, 2007. – 190 с.
2. Кулаков О.В., Росоха В.О. Електротехніка та пожежна профілактика в електроустановках: Підручник. - Харків, 2010. – С. 237-244, 250-254, 256- 263.
3. Гогіташвілі Г. Г. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами : Навч. посібник / Г. Г. Гогіташвілі, Є.-Т. Карчевські, В. М. Лапін. – К. : Знання, 2007. – 367 с.
4. Правові основи працеворонної політики та охорони праці: навч. посіб. / В.Д. Губенко, Б.М. Коржик, В.П. Андрійченко, Н.А. Губенко; за ред. Б.М. Коржика; Харк. Нацакад.міськ.госп-ва.-Х.: ХНАМГ, 2011 – 174 с.
5. Червінська Л. П. Економіка праці : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. : рек МОНУ / Л. П. Червінська. – Київ : Центр учбової літератури, 2010. – 287 с.
6. Аудит охорони праці на підприємстві // Охорона праці. – 2000. – № 10. . "Державна концепція професійної орієнтації населення". - № 842. - 2008.
7. Рядська В. В. Аудит: Навч. посібник / В.В. Рядська, Я. В. Петраков. – К.:Центр навчальної літератури, 2008. – 416 с.
8. Немченко В. В. Практичний курс внутрішнього аудиту: Підручник / В.В. Немченко, В. П. Хомутенко, А. В. Хомутенко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.
9. Іванова Н. А. Організація і методика аудиту: Навчальний посібник / Н. А. Іванова, О. В. Ролінський. – К.: ЦНЛ, 2008. – 216 с.
10. Ватуля І. Д. Аудит: практикум: Навч. посібник // І. Д. Ватуля, Н. А. Канцедал, О. Г. Пономаренко. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 304с.

Допоміжні

11. Старостіна А. О. Ризик-менеджмент : теорія та практика : Навч. посібник / А. О. Старостіна, В. А. Кравченко. – К. : Політехніка, 2004. – 2000 с.
12. Нормування праці : навчально-практичний посібник для студ. вищих навч. закладів / Н. І. Верхоглядова, Д. М. Ядранський, Ю. В. Лисенко, Я. Я. Слабко. – Київ : Професіонал, 2009. – 368 с.

9. Інформаційні ресурси

- 1 <http://www.dsp.gov.ua> - Офіційний сайт Держпраці України.
- 2 http://vn.dsp.gov.ua/gigiena-pratsi_7/ Відділ з питань гігієни праці
- 3 <http://www.dsns.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій.
- 4 <http://www.fssu.gov.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування України.